

יחסי הציבור של הטרור

הטרור של אלון לעיתון נובמבר

כמה עשרות צעירים פלסטינים נואשים הוציאו בשבועות האחרונים מיליוני ישראלים מאיזון נפשי. הטרור צובר נקודות, בשלב זה, משתי סיבות שאת שתיהן אפשר לבלום ולשוב לדרך הישר: אמצעי התקשורת, הרשתות החברתיות ופוליטיקאים רבים מנצלים את האלימות הלאומנית, שאכן עלתה מדרגה, ותחת כסות של מסירת מידע, פוגעים בחוסן הנפשי של הישראלים ובתפיסתם את המציאות. זה הזמן לחתור באופן נחוש להתבוננות ראציונאלית על מה שקורה באמת: מספר ההרוגים מתאונות דרכים, לדוגמה, ומספר המתאבדים עקב דכאון ואובדן תקווה, כדוגמה נוספת, גדולים בארצנו עשרת מונים מהנפגעים מפעולות טרור, כמעט בכל זמן נתון. חובתנו להבהיר לעצמנו ולילדינו: הסיבה העיקרית לכך שאנחנו מתרשמים מסכנת הסכנים ומתעלמים מאיום האלימות בכבישים ומאלימות האיום בנפשנו פנימה היא שלתאונות הדרכים, להתאבדויות, כמו גם לאלימות בתוך המשפחה, לעוני מחפיר, למערכת בריאות אי שוויונית וכיו"ב מפגעים אדירים אין את "יחסי הציבור" שיש לטרור. לסכינאי ולמתאבד מחכים גדודי תקשורתנים, בשכר ומטעם עצמם, שמפיצים ומאיצים בחוסר אחריות את דבר הפשע, בעוד שנפש מקבילה שתלך לעולמה או תישאר חבולה לעד מסיבות חברתיות, כלכליות או מכניות לא זוכה לאפס קצהה של אותה חשיפה.

וענין חשוב שני: כיוון שלעת מצוקה, יש לכל אדם, לכל קהילה, נטייה להתחבא במחוזות ההכללה והסטראוטיפיות: היהודים אומרים: "מוות לערבים" (לא לערבי שמנסה להרוג אותנו, לערבים) והערבים אומרים "היהודים בני שטן" (היהודים, כל היהודים). ובכן, חברות וחברים, כשהפחד מעוור עיניים ומטשטש מוח, זה הזמן לעבור ל"נהיגת מכשירים" של אמות המידה המוסריות. גם אם הלב רותח והבטן מתהפכת, חובתנו, כבני אדם, כישראלים, כיהודים לשנן לעצמנו: אסור לתת להכללה הגזענית להוביל את ההחלטות שלנו. לא נמנע מבדווים מורשים כחוק לנהוג את ילדינו, לא נעצור פועלים ערבים חוקיים מלהשתתף בכלכלה הישראלית, לא נרתע מרוקח מוסלמי או מרופא רק כיוון שהוא מגדיר את עצמו כבן לעם הפלסטיני. אם ננהג כך, גם בימים בהם הכותרות זועקות את מחיר היאוש ההדדי של שני העמים, או אז נראה לבנים ולנכדים שלנו את הדרך הראויה ללכת בה, דווקא בעת שכשלים מוסריים מתגלים בקרב חלק מראשי המדינה.

בצנחנים למדו אותי ולימדתי את חיילי שבעת קרב, עלינו להיות חדים, נחוישים ומקצועיים. מי שמאיים עלינו נפגע בו. סייג מרכזי אחד קיים בכלים שהמדינה נותנת ללובשי המדים ולאזרחיה בעת שהם מתמודדים עם אלימות: האמצעים שחובתנו לנקוט בכדי להסיר את האיום הינם האמצעים המינימליים (לא המקסימליים) שיאפשרו את הסרת האיום. יתרה מזאת, לאחר הסרת האיום, אין רשות חוקית, ודאי לא רשות מוסרית, לפגוע באויב (גם לא באויב שביקש לפגוע בנו, אך לפני רגע).

אני מבקש אתכם לשים לב לתופעה פסולה חוקית ומוסרית: חלק גדול מהציבור שהתקומם כנגד רוצחי העובד הזר בבאר שבע לא עשה כן כאשר דובר בפגיעה במחבל פצוע, שכבר נורה, נחבל ו"נוטרל" במהלך עצירתו. "גבר" הוא לא מי שבוטט בפצוע, גבר הוא מי שלא מהסס לעצור מחבל אבל הוא גם מי ששומר עליו לאחר מכן. חד וחלק.

מחנכים, הורים, אנשי חוק ותקשורת ומנהיגי ציבור: עליכם מוטלת חובה להבהיר – בעיקר לצעירים שבנו, בהסברה ובאכיפה נוקשה - כי חברה שמתירה לעצמה לפגוע במחבל פצוע, סופה שתתיר את דמם של בניה שלה.

איני יודע מה צופן לנו העתיד בהקשר לגל האלימות הנוכחי, אולם אני יודע בוודאות שכניעה למניפולציה של התקשורת, לשאיפת הפרסום של פוליטיקאים ולפחד המובן של הציבור אינה תרופה ראויה למצב.

מהו הקוד שינחה אותנו? הצמדות להנחיות השקולות של המשטרה וצה"ל והפעלת שיקול דעת קהילתי ואישי. ההגיון, המוסר והמתיונות לא בטלים לעת מצוקה, נהפוך הוא, זהו הזמן בו אנחנו זקוקים להם יותר מכל.

ימים טובים ולילות שקטים,

אלון